

ZNOJEMSKO

Regionální noviny

Vydává NESON s.r.o. Číslo 1 Ročník XXVI. Cena 16 Kč/15 Kč (předplatné) Znojmo, pondělí 4. ledna 2016

OD NOVÉHO ROKU VYCHÁZÍME KAŽDÉ PONDĚLÍ

Nožířství a damascénská ocel

Pod názvem Chladná krása - Nožířství a damascénská ocel byla v Jihomoravském muzeu v minoritském klášteře zahájena ve spolupráci s Technickým muzeem v Brně nová zajímavá výstava, která potrvá do 19. února.

Nejstarším a nejužívanějším nástrojem člověka, který nám odkázali naši prehistoričtí předkové a který stále používáme, je bezesporu nůž. Od toho dne před několika tisíci lety, kdy našeho předka napadlo prodloužit pazourkovou čepel rukojetí ze dřeva či kosti, se nůž stal nepostradatelným mnohoúčelovým nástrojem člověka. Příznivci nožů tvrdí, že nůž vyčlenil pravěkého člověka ze zvířecího společenství, protože mu umožnil dělit se o potravu. Stal se tedy nástrojem sblížujícím lidský rod.

Nejen nože špičkové kvality byly vyráběny z damascénské oceli. Název damasková, damašková či damascénská ocel, také damašek, je odvozen podle stejnojmenného střediska jeho obchodu a výroby v Sýrii. První zmínky o damašku jsou z 1. poloviny 1. tisíciletí př. n. l. z oblasti Indie a Srí Lanky. Poté se výroba rozšířila do Persie a do Turecka, odkud se výrobky dostaly do Evropy. V Evropě byl používán v raném středověku Franky, Vikingy, Španěly a Sasy. Absolutní dokonalosti dosahuje pak jeho výroba v Japonsku.

Zbraně, s nimiž se ve středověku setkali křesťanští poutníci do Sváté země a které je dnes možné vidět v některých muzeích, se vyznačují vynikajícími mechanickými vlastnostmi a zvláštní kresbou na povrchu, která připomíná vlnky na vodní hladině. Materiál je označován různými názvy jako damascénská ocel nebo wootz nebo také bulat, pulad. Výroba původního damašku byla časem zapomenuta, nepravý damask se stále používá a tato technologie je nazývána damaskování.

Dnes se damašková ocel vyrábí mnohonásobným skováním, překládáním a opětovným skováním několika pásků ocelí o rozdílných vlastnostech, čímž vzniká charakteristický vzor, který má několik desítek i několik stovek vrstev. Tato ocel je díky kombinaci materiálů o rozdílných vlastnostech (měkkí a ohebnější ocel kombinovaná s tvrdší a křehčí ocelí) jak dlouhodobě ostrá, tak i houževnatá (nezlomí se). Dokonce tvrdost a houževnatost budou ještě vyšší než u původních materiálů. To je také důvod, proč byla a stále je damašková ocel vysoce ceněna.

Po vybrušení, naleptání a vyleštění povrchu vyniká jeho vnitřní vrstvená struktura (různé druhy ocelí jsou naleptány různě hluboko). Výsledkem je kresba, jejíž vzor je vždy naprosto individuální, ale závisí i na použité technologii. Díky kombinaci vysokých estetických a mechanických kvalit damašková ocel v historii sloužila pro výrobu velmi kvalitních zbraní. Dnes je s oblibou používána jako materiál na čepele luxusních nožů, ale i na šperky a různé ozdobné i užitkové předměty.

-iž- (-e-)

Cesty světem

Máte rádi cestování a poznávání cizích zemí a kultur? Pokud ano, máte jedinečnou šanci setkat se osobně se známými cestovateli a osobnostmi na cestovatelském festivalu CESTY SVĚTEM, který se uskuteční 22. -23. 1. na SVŠE Loucká 21 ve Znojmě.

Mezi festivalovými hosty jsou Rudolf Krautschneider - mořeplavec a spisovatel, Rudolf Švaříček - cestovatel a dobrodruh, Pavel Svoboda - fotograf a geograf, Markéta Grigarová - průvodkyně Aljaškou, a další zajímaví hosté. Zavedeme vás do Patagonie, na Sri Lanku, do Bhútánu, Ománu, Čadu, Jižní Ameriky, Santiaga de Compostela a dozvíte se mimořádný příběh pokladu Relikviáře Sv. Maura.

 CESTY SVĚTEM
přednášky - besedy - filmy

Program přednášek na www.cestysvetem.cz a FB Cesty světem. Předprodej vstupenek TIC Obroková ul. Znojmo, info: 608/768168. (PI)